

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak **torek** in **petek**. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron za pol leta 4 krone, za četrt leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Nemški dom v Brežicah.

Če pride tujec v Brežice, se mu pokaže takoj pri vходу velik kup kamenja; to je slavni nemški dom. A zaman se vpraša človek, kakšen slog je ovekovečen v tej impozantni, monumentalni stavbi. „Altdentsch“ in pa „Nürnberger-Stil“ si šepetajo na oslovski ušesa naši kameleoni, ki menjajo tako lahko svojo političko barvo. „Nürnberger“ torej, pristni Nürnberger je prišel v Brežice in se postavil tako široko v našo glavno ulico. Nekaj obokov, stolpič na oglu, drug stolpič sredi stavbe — to je Nürnberger. Nemčurčki so si najbrže nekaj drugega izposodili iz Nürnberga tedaj, ko so se oprijeli tega konfuznega načrta.

Reči moram, da ta stavba nikakor ne sodi v Brežice, in da je škoda za to mesto, ki je dosihmal bilo nekako prijazne vnanjosti, da mora sedaj se „ponašati“ s tako stavbo. Če so mislili naši nemčurji na ideal nemške hiše, tedaj so se korenito vrezali, ko so odobrili ta načrt, po katerem je zidan njih dom. In če so mislili, da bi se utegnili v tem domu roditi kaj nemškega, tedaj so se tudi zmotili, kajti vse, kar se more roditi v Brežicah, je slovensko do mozga, in ko bi se skotilo tudi v novem nemškem domu.

„Nemški dom“ ima pa skrajno slab temelj. Ne vem, če ga ne bodo morali čez par let zamenjati. Sedaj je ta temelj nemški, pozneje bo slovenski, če bodo naši okoličani storili svojo dolžnost. Sedanji nemški temelj je iz takozvanega „lahkega kamna“, kateremu pravijo Nemci „Kalktuff“, ali tudi „Kalk-puff“. Denarja ni. Začetkoma so izdali akcije. Marsikatero nemško tele sī je vzelo takšno akcijo — ki pa ne daje nič obresti. Pozneje, pozneje pridejo obresti, ko bodo pomagali Japonci zavzeti Mattheisu Sv. Vid. Najrevnejši nemčurji so bili prisiljeni, kupiti takšno akcijo. Češ, to mora biti, to mora biti! Lahko je bilo nekaterim, drugi pa vzdihujejo, če gredo mimo

tiste zgradbe, kjer bode filialka za „Nürnberger-Trichter“.

No, pa tudi nemška požrtvovalnost ima svoje meje. Recepti so boljši kot akcije, in računi slovenskim zaslepljenim trgovcem so tudi boljši. Tam v Brežicah namreč celo nemški kavalirji nimajo nič proti temu, če jim kdo posodi denar; kako bi mogli torej vselej žrtvovati toliko, da dokažejo svetu, da je njih kri popolnoma germanska, da je Wodan za te ljudi posebno cev spustil na zemljo in v Brežice, da se je tu udomačila nemška kri.

V Brežicah pa so nemčurji bolj prebrisani kakor drugod, in kar skoraj govori proti zakonu degeneracije. Nemčur je vendar a priori degeneriran Slovenec, ne? In govori se, da so brežiški nemčurji vendar prebrisani, vsaj toliko, da bi jim ne bilo ravno treba poslati po „Nürnbergerja“! — Nemčurji brežiški vedo v svoji prebrisanosti jako dobro, kako se pridobiva denar. Saj so nekateri izmed njih prišli s praznimi žepi v Brežice. Par desetakov je bilo, in s takšnim „kapitalom“ so znali ti fantje pridobiti toliko denarja, da smejo sedaj že davno nastopati proti onim kalinom, katere so prej vabili kakor harpije v svoje prodajnice s sladko donečo slovensko besedo. — Torej ti srečni ljudje s tako uprav židovskimi talenti vedo, kako se pridobiva denar. Za dobavo denarja so Nemci kupili velik boben, in ta sedaj ropoče po svetu: bom, brbam, z denarjem sem, jaz več ne dam“. Ta boben poje po Avstrijskem, poje pa tudi v „rajhu“.

Kdo je kupil ta boben za brežiške „Nemce“? Schniderschütz in Matheis sta ga kupila. Schniderschütz je sin tistega Žnidaršiča, ki ima še sedaj dosti sorodnikov po imenu v brežiški okolici in je bil menda nekaj slovenski poslanec; ta kavalir živi o samih Slovencih. V njegovi lekarni čez dan ni pet Nemcev. V bolnišnici, kjer zdravita dva nemška zdravnik, kjer je vse nemško, tam čez mesece in mesece ni nobenega

Nemca. In Žnidaršič prodaja svojo aquo destilato in druge leke v to bolnišnico. Torej Nemci mu ne zidajo škarp, če se mu slučajno kaj podere. — Matheisa, tega možička, katerega so obogatili slovenske kure, poznate. Ni ga treba opisati, čeprav ga še ne poznate popolnoma, vi slovenski trgovci in kmetje iz brežiške okolice! Vsaj soditi bi smel po vašem ravnanju. **Ali ne veste, kje se blišči v Brežicah napis „Narodna trgovina?“**

Ta dva možaka sta torej podpisala oklic na vse Nemce tam v Lüneburški planjavi in v slednji alpski vasici. „Denar, denar, brbam, brbam, jaz več ne morem, jaz več ne dam“. In priporočili so ta oklic ljudje, katerim bi se človek zbog takšnega čina čudil. Sicer sta že malce stara, in starim poetom svet ni posebno prijazen. Treba je torej povoščiti svojo postavo s svitom stroge nacionalnosti. Felix Dahn, motiš se, če misliš, da propadejo Slovenci v boju za narodnost tako kakor tvoj Fejas in tvoji Goti. Motiš se, ker nas ne poznaš, ker ne veš, kdo je Slovan, in ker ne veš, da „največ sveta otrokom sliši Slave“, in ker ne veš, da nas je na svetu dvakrat in trikrat toliko kakor tvojih bratov. In ti, Peter iz Krieglacha, tudi ti se motiš. Ko bi prišel kdo k poštemu Slovincu, pisatelju in bi mu rekel: Ti, napiši nekaj besed, da odtujimo te in te Nemce, prave Nemce njihovim bratom, kaj bi ta pisatelj storil? Pljunil bi v obraz zavodniku. Pisatelj in čiste roke, pisatelj in čast, to je vselej bilo in bode samo eno in isto.

A Petrick iz Krieglacha res misli, da je storil velikansko delo, če hoče izmaniti nekaterim slovenskim siromakom najdražje, kar imajo na svetu, narodnost. Saj za to je nemški dom v Brežicah namenjen! — Da si vedel, moj Peterček, moj Kettenfeier Peter ali narobe, kakšnim ljudem hočeš postaviti „dom“, potem bi se jokalo in obžalovalo, da si sploh zapustil naprstnik in iglo in nit, da nisi ostal „žnidar“, ki zdaj pomagaš „žni-

LISTEK.

Slovanska l'ra.

Ruske narodne.

I.

Solnce se za hrib je skrilo,
po doleh se je zmračilo,
sedle deve v travico,
na cvetno livadico.
Kjer mi včeraj smo plesali
in dekletom nagajali,
same danes sedle so
in sladko zapele so.
Komaj slišno glasek zdaj
je odhitel v tihi gaj:
Kje si mila krasotica,
moja srčkana devica?
Pridi, da te zrem,
če te ni, umrem;
oko me tvoje nič ne gleda,
drugi lepši so, seveda.
Deklice vse vstale so,
ss domov podale so.
Srček, Mašenka le mlada,
posedela je še rada.

Revica je čakala
ljubega in plakala,
solze je otirala,
cvetje je nabirala,
šopek viti je začela
glej, njen ljubček gre iz sela,
že od daleč roko daje:
Mašenka, srce najslaje!
Srcè k srcu se nagnilo,
lice z rdečico pokrilo,
saj ljubezen v srca prava
zasadila je narava.

II.

Sladka ličeca, draga ptičica,
moja ljubljena prejšnja ljubica!
Ne posedaj mi vse do polnoči
in ne žgi mi sveč, voska belega,
več ne čakaj me, neveselega!
Moram, ljubica, posloviti se,
za ljubezen vso zahvaliti se:
Pusti, pusti mi oženiti se!
Hodil k tebi bom bolj kot prejšnje dni
in ljubila se bova brez skrbi.
Silno deklica zajokala je
in še vsa v solzah mu dejala je:
Kakor solnce bolj vroče ni nikdar
ko v poletni dan, v opoldanski žar,

práv tako ljubav tvoja ko nekaj
nikdar več ne bo, proč je vekomaj.
Ženi, ženi se, dobri ljubček moj,
ženi, ženi se, srčni up ti moj!
A poljubček daj, daj poslednji vsaj,
Z Bogom ljubček zdaj, z Bogom vekomaj!

III.

Ne šumite mi, vetri, molčite,
ne šumite mi, vetri jesenski,
upokoji morje se mi modro,
oj, ne pleši, morje Sredozemsko,
in postoj vendar, leto prejasno,
oj, postoj vendar, solncece krasno!
Zapovem ti ne jaz, a ukaz ti
zapove gosudarjev mogočni.
In četudi pač dolgo na zemljo
se že spuščajo žarki pekoči,
in vetrovi pihljajo veseli,
a kaj takega niso še zrl:
Zapovedal li car je naš vrli,
da kaznuje se car verolomni?
Tam od Neve bregov je Rus beli
z ladjevjem odhitel v daljavo,
odhitel in prebredel vsa morja
in premagal je vsako težavo
in približal se je k Carigradu.

daršiču". Ko bi ti vedel, kakšni efijaltovski kliki govoriš besedo! Dragi kolega v metru, da veš, kako hočejo razni „šiči“, „čiči“, „šeki“, „aši“, „iči“ in drugi takšni ptiči „nemštvo“ v slovenski koži predstavljati v tem nemškem domu, potem bi se obupno obrnil od svoje pisalne mize in bi prisegel, da nikdar več ne primeš za pero.

Tako torej hočejo Nemci popraviti svoj temelj iz „Puff - štajna“ pod nemškim domom. Enavant, messieurs! Le naprej! Videli bomo, koliko Vam nakaplje v lakomno kapo. Tam zunaj v rajhu so ljudje tudi brihtni, tam pravijo tudi „naša požrtvovalnost ima svoje meje“. Ko bodo udušili svoje Poljake, potem šele pridejo na slovenske siromake.

Če se vi, dragi moji rojaki iz brežiške okolice, le malo pobrinite, če Vam kdo odpre oči in pokaže, da ni prav, če kdo naravna nabasano puško proti lastni prsim, potem me ni strah za nemški „Puffštajn“, za njih dom. Potem mora ta dom v naše roke. In ker bomo imeli že svoj „Narodni dom“, porabili bomo ta nemški dom za čisto druge namene!!

Rojaki moji, rojaki dragi, pokažite, da poznate samo eno bogastvo na svetu: Ohraniti pošteno srce, ki ljubi samo svoj narod, a sovraži tujstvo, sovraži tembolj poturice, sovraži tembolj one, ki so omadeževali nesmrtno svoj značaj s tem, da so upognili tilnik, ki bi po božji volji naj bil prost in ponosen, sramotnemu nemčurskemu jarmu. O, potem me ni strah tistega bobna. Naj ropoče, naj poje, naj besni! Nas ne prestraši! Mi bomo složno odbijali te „pragermanske“ napade, in kmalu bode nemčurjem donel strašnejši ropot, strašnejši krik na uho:

„Mi vstajamo, a vas je strah!
Zakaj tako hrumite? —
Slovana se bojite!
Teži vam dušo huda vest!“

Da, vest vaša, vi Efijalti, vi uskokci slovenskega naroda, ki ste se prodali za Judežev groš!

Interpelacija

poslanca dr. Ivana Dečka in drugov, da se prevzame okrajna cesta II. razreda Višnjavas-Vitanje za cesto I. razreda.

V seji deželnega zbora štajerskega dne 13. oktobra t. l. je utemeljeval poslanec dr. Iv. Dečko svoj predlog sledeče:

Okrajna zastopa Celje in Konjice sta prosila že pred leti deželni odbor, da se sprejme takoimenovana Vitanjska okrajna cesta v vrsto okrajnih cest I. razreda. Deželni odbor je to prošnjo odklonil z dne 4. aprila 1890 št. 12.359 češ, da se bo to vprašanje razpravljalo, ko bo enkrat železnica Celje-Velenje dodelana, da se bo videl njen vpliv na vozni promet.

Sedaj je pa železnica Celje-Velenje-Spodnji Dravograd že davno v prometu, torej je umestno, da se to vprašanje sedaj reši.

Ta cesta se odcepi od državne ceste Dunaj-Trst pri Višnjivasi, ter gre skoz Novo cerkev, Socko in se združi s cesto I. razr. Vitanje-Konjice v trgu Vitanjskem pri kilometru 27.5. Ta cesta ima kolosalen promet. Voz gre za vozom. V bližini gre kakih 100 žag, ter se gradi še vedno več novih. Po tej cesti se vozi neizmerna množica lesa dolgega in žaganega, apna, apnenca, dolomitnega peska, škrljja, čreslja, opeke, kos in drugih fužinskih izdelkov, žita, vina, trgovskega blaga itd. tako da se gotovo ne pretirava, ako se trdi, da se po tej cesti na leto zvozi čez 2000 do 3000 vagonov. Naravno je, da pri takem kolosalnem prometu rastejo tudi stroški za vzdrževanje ceste od leta do leta.

Ti stroški pa zadevajo okraj celjski zelo hudo, toliko huje, ker gre ta cesta v velikem delu svoje proge skoz sotesko, v kateri se poleg ceste vije struga Hudinje, katera napravlja vsako leto velikansko škodo, kajti po vsakem deževju postane ta potok pravi hudournik ter izpodjeda breg in cesto, tako da je okrajni zastop celjski moral vsako leto graditi nove škarpe, in sicer, da trajno drže, s cementom. Tako škarpiranje je stalo v kratkem času 11 let, t. j. od leta 1893 do uštetega leta 1903 celih 12.875 kron.

To breme je pa za okraj celjski toliko bolj občutljivo, ko služi ta cesta v večji meri interesom konjiškega in južnega slov. graškega okraja, med tem ko na celjski okraj odpade primeroma le malo tega prometa.

To težko breme čuti okraj celjski že zaradi tega toliko huje, ko ima ravno celjski okraj silno veliko okrajnih cest, nič manj kot 110.545 km., od katerih pa pride na ceste I. razreda le Celje Slov. Gradec 9.170 km in Celje Rogatec 14.5 km., skupaj torej le 23.670 km. Stroškov za vzdrževanje cest ima plačati tukajšnji zastop celjski po proračunu za leto 1904 nič manj kot 53.000 K, katere pa mora večidel nositi okrajni zastop sam, ker dobiva stalne subvencije od deželnega odbora le za ceste I. razreda.

Iz teh razlogov torej sklepa okrajni zastop celjski in okrajni zastop konjiški, da je v tem slučaju pač dolžnost dežele tema okrajema priskočiti na pomoč, ker more le tedaj storiti v zadostni meri, če se ta cesta sprejme med ceste I. razreda; kajti le v tem slučaju daje dežela redno primerno subvencijo, prispevek k plači za cestarje, za objekte in za cestni posip.

Iz teh razlogov dovolili smo si staviti predlog: Okrajna cesta II. razreda, ki se odloči v Višnjivasi pri Vojniku od državne ceste Dunaj-Trst ter gre čez Novo cerkev, Socko v Vitanje, se sprejmi v vrsto okrajnih cest I. razreda, ter se naroča deželnemu odboru, da to izvrši.

Stavimo prošnjo, da se ta predlog sprejme in odkaže deželnemu kulturnemu odseku.

(Predlog se sprejme.)

Celjske in štaj. novice.

— **Osebnosti.** V justični službi so imenovani: Deželnosodnima svetnikoma in sodnima tajnikoma: J. Stepischnegg v Mariboru in A. Haider v Celovcu, oba za Celovec, sodnim tajnikom pristav dr. K. Kočevar za Maribor. Premješena sta: Sodni pristav dr. A. Torggler iz Ptuja v Maribor, dr. J. Račič iz Konjic v Ptuj; adjunktom je imenovan R. Röger za Konjice. — Poštni nadoficijal A. pl. Lehmann je imenovan kontrolorjem v Mariboru, pomožnim uradnikom II. raz. je imenovan K. Schön, ekspeditor, za Pragarsko, J. Grüneis za Ptuj.

Od okrožnega sodišča. Ni je reči na svetu, ki bi bila v tako kontradiktornem nasprotju kakor blagi teoretični ukazi in odloki ministrskega predsednika in justičnega ministra Körberja sodiščem in praksa avstrijskih sodišč. Naravno dejstvo je, da mora vsako sodišče, katero naj zadosti svojemu smotru v vsakem oziru, imeti in si ohraniti ugled med vsemi sloji ljudstva. Da si ohrani ta ugled, mora pred vsem seveda varovati zakon v vsakem oziru do skrajnega, drugič pa mora tudi poslovanje in nastop vseh sodnijskih faktorjev odgovarjati ugledu, katerega mora vsako sodišče imeti. Tega pa žal pri našem okrožnem sodišču ne moremo trditi. Ravno pri razpravah stopa sodišče z ljudstvom v dotiko, ravno pri razpravi naj se pokaže pomen in silna moč sodišča kot skale, ob katerem se razbije in razblini v pene vsaka krivica. Da se kaže to tudi na zunaj, vpeljana je svečanostno razpravljanje, vpeljan je sodnijski talar. Žalibog se včasih to svečanostno razpravljanje kaže bolj v trdih, starih formah in neokretnih zastarelih, da, smešnih izrazih, katerih je sodnijski jezik poln, kakor v svečanostnem uglednem nastopu sodnijskega senata. In svečanosten nastop ni, ako drže sodniki roke v hlačnih žepih in kaže odprti talar barvaste telovnike, bele ali barvaste srajce, svitle kravate itd. Svečanosten nastop ni, ako se državni pravdnik zvirja na svojem stolu sem in tja in stega noge pod mizo ali pa se z njimi opira na mizo; svečanostno ni, ako se nekateri sodniki pri razpravah poslužujejo spakodranega dialekta, kakor ga govori poulična druhal, svečanostno naposled tudi ni, ako sodniki med razpravo jedo na pol skrivaj „kifeljce“ in žemlje. Kak utis mora zadobiti priprost človek od sodišča, ako prisostvuje taki obravnavi? Se mu li ne mora zdeti vse skup komedija pri takem načinu obravnavanja, dočim ga gosp. predsednik strogo opominja da naj se vede spodobno, ker je pred sodiščem? Priprost človek, ki nikdar drugega ni videl niti slišal, naj se torej vede spodobno in fino, sodniki, olikani in omikani gospodje pa ne? Kaj nam pomagajo blagi ukazi justičnega ministra in njegove res plemenite in izborne tendence, ako se jim bije na ta način v obraz?? Sodišča nadzorujejo časopise, a časopisje izpolnjuje sveto nalogo s tem, da neusmiljeno in brez

Admiral na ves glas je zakričal:
„Kje tičiš zdaj, ti car verolomni?
Gosudar se te je naveličal,
in razjezil si carico belo
in svojega tudi Boga si!
Kaznovat za vse to sem prišel te.
Zdaj neverni se car brž spokori
in k nogam gosudarici padi
in od nje odpuščanja izprosi,
ker ne čakamo dolgo mi radi.
Mi se radi prav naglo zvezimo
in ti prestol kar brž prevajimo.“

IV.

Ej, na gori rastel hrast,
rastla breza bela —
a med hrastom in med brezo
reka je šumela,
reka, reka do temena,
vodica ledena.

Ah, ne sme se vode piti,
ne zajemati s koriti!

Prav tako, če stari mož
vzel je mlado ženo:

Ah, ne sme, ne sme je biti
in ne sme učiti:

Bil sem svojo ženo

samo uro eno,
teden ves pa plakal ...
In da bile so oči
suhe, štiri še noči
sem nesrečnež čakal.

V.

Ščuka-riba v morju hodi, koder hoče,
tudi jaz, mladenič, srečo grem iskat od koč.
Gre za vrata, suknjo si ogrne,
kdaj se zopet k majki dete bedno vrne?
Osedlam zdaj konja in odjaham v polje:
„Srečno, srečno, majka, bodi dobre volje!“

„Sivi orel moj, ki letaš vsepovsodi,
Ali vidiš večkrat sinčka, kje pač hodi?“

— V polju, mati, spava, legel je v dobrovo,
sivi sokol pa nad njim mu kljuje glavo! —
Na zemljo je pala mati, zajokala:

„Oj, otroci, moji mali, jaz grem z vami!“

— Sama to si, mati, sama zagrešila,
ker si nas ljubila, a ne poženila! —

„Sinčki moji, sinčki sokoliči,
niste se zato ženili, ker ste mladi bili!“

VI.

Jankec vrh Beskida griča
pase svojega konjiča,

pase, pase po planjavi
in tako konjiču pravi:
„Kaj žaluješ, ljubeznjivi,
moj konjiček črnogrivi?
Ti škoduje sedlo tvoje,
ali pa orožje moje?“
Ne škoduje sedlo moje,
tudi ne orožje tvoje,
ampak meni ti škoduješ,
kadar k ljubici potuješ.
Sam se k ljubici odpravljajš,
mene zunaj pa ostavljaš,
ti greš v svetle, gornje hrame,
meni pa ne dajo slame.
Tebi dajo jesti, piti,
mene pridejo pa biti,
vina, piva tebi dajo
meni še sena ne v stajo.
Če bi dali pest mi zrna,
bi poskočil kakor srna,
nimam rezanja, ne slame,
srake, vrane zro le name.

vsakega ozira biča in ožigosa vse, kar je nepravilnega in gnilega v javnem življenju. In kdo bi trdil, da je tako ravnanje našim sodiščem v čast, da speši njih ogled? — Reči pa moramo resnici na ljubo, da se te vrste tičejo le nekaterih gospodov, dočim smo pri drugih opazali resno, dostojno, sodnika vedno vedenje v vsakem oziru.

— **Iz kroga odvetnikov.** Odvetniški koncipijent g. dr. Vladimir Sernec je vstopil s 1. novembrom v pisarno g. dr. Karola Slanca v Novem mestu, odvetniški koncipijent g. dr. Milan Goršek vstopi v pisarno g. dr. J. Leščnika v Št. Lenartu. V pisarno g. dr. Fr. Rosine v Mariboru vstopi odvetniški koncipijent g. Iv. Trstenjak, v pisarno g. dr. Ivana Glaserja pa gosp. J. Reich.

— **† Franjo Šotl.** V sredo 2. novembra, je umrl nagle smrti akademik, g. Franjo Šotl. Zadnji čas je bil vedno silno razburjen ter globoko melanholičen, dasi je na videz kazal veselo dušo. Bil je dober pevec ter je še na dan Vseh svetnikov vodil petje na grobeh, potem pa pokleknil na grob svojega pred dvema meseci umrlega brata ter obupno plakal. Bil je vesel družabnik, v vseh krogih dobro došel in povsod priljubljen, ker je vedno kazal dobro voljo, dasi mu je tudi življenje že zastrupilo srce. Svojim prijateljem se je pokazal včasih v pravi luči in tedaj je znal ganiti do solz. Bil je jako nadarjen, in zdelo se nam je, da ima še pred seboj lepo bodočnost, da je poln veselih nad, a tedaj je mlad mož v dobi 24 let sam pretrgal nit življenja. V družbi svojih prijateljev je vzel revolver in sprožil v srce. Mlado in nesrečno življenje obžalujemo, prijatelju želimo mir in pokoj, ki ga mu svet ni dal. Have, pia anima!

— **Ilustrovani „Narodni koledar“ za leto 1905.** Kakor vsako leto izide tudi letos v celjski, prej Hribarjevi, zdaj „Zvezni tiskarni“ krasni „Narodni koledar“, ki se je tako priljubil občinstvu, da ga je najti po vseh imovitejših hišah. Izkušnja je že pokazala, da ravno koledarjevi inserati močno vplivajo na kupce, ker se tu jemljejo oglasi samo poštenih, solidnih tvrdk. Leto za letom smo imeli priliko opazovati ta učinek, ko se je najbolj povpraševalo po onih trgovinah, katerih oglase je prinesel „Narodni koledar“. Ni namreč vseeno, kje se kdo inserira, temveč ima oni list ali knjiga večjo privlačno moč in več upliva, ki je povsod priljubljena in znana, ki slovi po vseh krogih. Oglasi se sprejemajo samo še štirinajst dni.

— **Škandalozne šolske razmere v celjski okolici.** Vsled nebrizičnosti vlade, ki že več let zavlačuje ustanovitev dekliške šole za celjsko okolico, je letošnje šolsko leto v celjski okolici 208 slovenskih šolskih deklet brez vsakega pouka. V zasebno šolo č. šolskih sester ne morejo, ker so prerevne, da bi plačevale šolnino, v remško pa jih ne sprejmejo, ker je ta letos že tako napolnjena, da mora imeti eno paralelko v nemški „šparkasi“. Drugod vlada sili ljudstvo, da stavi šolska poslopja — dostikrat celo po nepotrebnem — celjska okolica pa ima že več let kupljen stavbeni prostor za šolo, a vlada ji ne dovoli šole. Ali moremo reči, da vlada skrbi za napredek slovenskega ljudstva?! Žalostno, da sploh morejo vladati pri nas take turške razmere!

— **Hvaležnost so podkopali.** Žalostne misli so mi težile dušo na odhodnici dveh pevcev, članov „Slov. del. podpornega društva“ in marljivih sotrudnikov „Celj. pevskega društva“. Nobenega odposlanca ni poslalo zadnje društvo na odhodnico, da bi pozdravil in se poslovil v par besedah od odhajajočih. Čudno mrtvilo je to in nevesel pojav v naših narodnih razmerah. Zakaj ta separatizem, ali poznamo gospode pevce samo takrat, kadar jih rabimo, a drugače ne? Gospoda, to se more kruto maščevati! In „Sokol“ je tudi zletel previsoko, da ni videl odhajajočega brata?

— **Petje na grobovih** je bilo na dan Vseh svetnikov globoko-čuvstveno in vzneseno. Bila je to krasna in vzvišena molitev za naše pokojnike, bil je zanosen pozdrav, turobna pesem, ki je odmevala na grobeh in klicala našim dragim, da ljubezen do njih še gori v živih srcih. Pevci „Slovenskega delavskega podpornega društva“ in mladi pevci iz orglarske šole so pokazali vso svojo izurjenost in spretnost. Upamo, da bomo imeli še večkrat priliko jih pohvaliti.

— **Slovenskim obrtnikom in trgovcem!** Ne zabite na svoj Kažipot, na knjigo, ki bo po-

kazala svetu, koliko vas je zavednih štajerskih trgovcev in obrtnikov. Mislite najprej na svojo hišo! To bo vaša knjiga, v njej se bo čitala vaša čast. Kažipot se tiska v 4000 izvodih, in na Štajerskem ne bo slovenskega kraja brez te knjige. Pošljite pravočasno svoje oglase!

— **Podporo za celjsko dijaško kuhinjo — odbita.** Nemška nestrpnost je zopet doprinesla veliko delo. Finančni odbor deželnega zbora je v seji dne 28. oktobra sicer dovolil dijaški kuhinji v Mariboru 800 K, dijaški kuhinji v Ptuj 600 K, a dijaški kuhinji v Celju ni hotel dati nobene podpore iz mržnje do slovensko-nemških vsoprednic. To je nemška človekoljubnost.

— **Celje ima župana dva.** Nemška višja dekliška šola je dozidana. V soboto zvečer so pili „likof“, visoko gori pa so obesili tablo in nanjo zapisali „Heil unseren beiden Bürgermeister!“ — Kako so se čudili Celjani in lastnim očem niso mogli verjeti, da ima zdaj Celje dva župana! Dosedaj je bil vendar Rakusch edini predstojnik belega Celja, na, zdaj pa naenkrat kar dva! Šment, kaj je to! In Celjani so vzeli glavo v roke, napenjali možgane, brskali po svoji pameti, in res uganili so jo. Drugi naš župan je ekonom Derganc! Baš so jo zadeli; ta gospod je v prvi vrsti poklican voditi usodo celjske Sodome. Saj je nadzoroval in vodil zgradbo dekliške šole, saj se je na čunakljih po Dravi kot pijonirski feldvebel naučil arhitekture, saj je gospod Derganc pravi tip celjskega nemštva. Po mestnih ulicah pa je vprav oni večer orila krepka djavorija: „Črna zemlja naj pogrezne njega, kdor odpade!“ Hej, ti prvi župan, rodom iz slovenske Prlekije, in ti drugi župan, doma v bratski Hrvatski, kako vama done na ušesa te besede? Heil vaših delavcev je krvava ironija, to je lajanje psov!

— **Ura na celjskem magistratu stoji že mesece in mesece.** Nemških urarjev je menda nobeden popraviti ne zna, slovenskemu pa mestni očetje nočejo poveriti niti tega dela. Sicer pa mislimo, da na celjskem magistratu ne bi mogli imeti boljšega in primernejšega simbola, kakor — stoječo uro.

— **Mreže na „Studentenheimu“.** Pred začetkom šolskega leta so zamrežili v „Studentenheimu“ vsa okna v prvem nadstropju nahajajoče se spalnice. To govori živo o lastnostih notri se nahajajoče nemške mladine. Ali pa imajo morda notri tako male fantke, da se je bati, da ne bi padli raz okno? No, potem bi bili vsekakor zamrežili tudi okna v drugem nadstropju. To dejstvo kaže razmere v „Studentenheimu“ v jako žalostni luči!

— **Žalec.** Trg Žalec je brez dvojbe najzavednejša postojanka Savinske doline. Društveno življenje se razvija dan na dan uspešnejše in poleg marljivega pevskega društva „Edinost“, poleg mladega „Sokola“ ima Žalec tudi podružnico sv. Cirila in Metoda, katera se zaveda svoje dolžnosti ter s prirejanjem veselice in iger dela intenzivno v prid in gmoten uspeh te epohalno važne družbe. V nedeljo, dne 30. vinotoka t. l. je priredila žalska podružnica Cirila in Metoda s prijaznim sodelovanjem pevskega društva „Edinost“ veselico z igro in petjem. Vešča roka pevovodje g. Vrečarja je postavila na oder lepo število izurjenih pevcev in imponiralo nam je, ko smo poleg drugih pevcev videli sivolasega starčka, ki je s svojim svežim glasom pomagal k splošnemu uspehu. Gotovo srečna misel žalskega režiserja je bila, da je spravil na oder staro, a vedno zabavno enodejanko „Eno uro doktor“. Iz malega raste veliko, pravi pregovor in že ta sicer skromna predstava nam je dokazala, da se bodo iz teh predstavljalcev izcimili fini igralci. Predvsem nam je pohvaliti prebrisanega strežaja Škerjanca (g. Lipold) in brhko služkinjo Ančko (gdč. Ljubica Lipold), ki sta brez pretiranosti napravila mnogo smeja. Tudi gospod doktor (g. Košar) je bil na svojem mestu. Manjše vloge so ugajale. Po dokončani igri se je razvila živahna zabava s plesom, in ugašale so že zvezde na nebu, ko so zapuščali zadovoljni gostje veselični prostor. Prirediteljem častitamo k lepemu uspehu in jim kličemo: Le tako naprej!

— **Shod hmeljarskega društva.** Dne 6. novembra t. l. se priredi shod hmeljarskega društva poročal o poučnem potovanju po Češkem in Nemškem. Shod se boče vršil v šoli po poludnevni službi božji.

— **V Gotovlje!** V nedeljo dne 6. nov. t. l. ob 4. uri popoldne priredi društvo „Kmetovalec“ v Gotovljah veselico s prijaznim sodelovanjem Petrovskih tamburašev. Kakor je že iz sporeda, ki je na drugem mestu objavljen, razvidno, bode veselica jako zanimiva. In ker je v prijaznih Gotovljah vselej mnogo prijetne zabave, zatorej v nedeljo: vse, kar leze in gre, na veselico v Gotovlje!

— **Iz Laškega.** K poročilu o veselici bralnega društva v predzadnji številki dodajemo, da je gledališki predstavi vodil g. Lorenc, torej gre njemu vsa čast in hvala. — Oni večer nas je prepričal, da laški diletantje popolnoma lahko tekmujejo s celjskimi. Osupnilo nas je, ko so začeli nastopati; vsi naši predsodki so se razpršili in videli smo, da so to igralci, katere se lahko presoja iz višjega stališča. Ker priredi društvo začetkom decembra zopet predstavo, bo tedaj prilika, da se vsi prepričamo o ne-diletantskem igranju laških rodoljubkinj in rodoljubov. — Baš s to predstavo je obrnilo društvo vso pozornost nase, in začela nas je zanimati njegova zgodovina, ko so narodnjaki Elsbacher, Skuhersky, Zidar, Boc, Drobnik in drugi ustanovili ali ugledili pot društvu. Prepričani smo, da bo pod vestnim tajništvom g. Drolca, ki je pred par leti rešil društvo pogina, krepko napredovalo in se dvigalo v probujo slovenstva v Laškem trgu in okolici. To društvo pomeni dandanes jako mnogo ali celo vse za ondotno narodno življenje, in polni nas trdna zavest, da bo vrlo izpolnjevalo svojo nalogo. Vivat, floreat, crescat!

— **Šličica iz Laškega trga.** Š kako strastjo vzgojujejo naši nemčurji svoje otroke v sovraštvo do Slovencev, se da posneti iz pogovora dveh nemških šolarjev. Prvi: „Tukaj-le je bindišarski frizer, a midva ne smeja k njemu, ker bi bila drugače zaprta“. Drugi: „Zakaj?“ Prvi: „Zato, ker sva nemška otroka...“ Zdi se nam, da se nemška šola in nemčurski starši kar skušajo, kateri bode naredil iz otroka večjega fanatika. Slovenski plakati so namreč v trenutku potrpani raz sten in vedno se zaloti pri tem pobalinskem činu otroke, ki obiskujejo nemško šolo. — Iti takega paglavca tožit v šolo ali k staršem, bi se pač reklo ga iti hvalit. — Najboljše zdravilo bo par poštenih po zadnji plati.

— **Živinski sejmi meseca novembra 1904.** Dne 5. na Ponikvi, okraj Celje; v Krapinskih toplicah na Hrvatskem. Dne 7. pri Novi cerkvi in v Rečici, okraj Celje; v mestu Celje; v Pliberku, okraj Velikovec in v Pregradi na Hrvatskem. Dne 11. na Laškem, okraj Celje; v Oplotnici, okraj Konjice; v Moravčah, okraj Kamnik. Dne 15. na Vranskem, okraj Celje; v Poličanah, okraj Maribor. Dne 19. v Slov. Gradcu, okraj Slov. Gradec. Dne 21. v Št. Juriju ob Tab., okraj Celje; v Šoštanj, okraj Slov. Gradec; v Podčetrtnu, okraj Brežice. Dne 23. v Slov. Bistrici, okraj Maribor. Dne 25. v Lembergu, okraj Šmarje; v Ločah, okraj Konjice; v Dobji, okraj Brežice; v Guštanju, okraj Velikovec. Dne 30. pri Št. Florjanu pri Doliču; v mestu Celje; na Brodu pri Rogatecu na Hrvatskem.

— **Požar.** Iz Brežic poročajo: Dne 26. okt. zvečer je iz gospodarskega poslopja posestnika J. Koritnika v Anovcu izbruhnil ogenj, ki ga je popolnoma upepelil, ravnotako poleg se nahajajoče svinjake s krmo in drugim blagom. Škode ima Koritnik 2000 bron. Požarna bramba iz Vidma je bila takoj na licu nesreče in je ubranila, da se ogenj ni dalje širil. Pri poizvedovanju, kdo je ogenj zanetil, je pravila Ter. Stergar, posest. hči, da je v hipu, ko je izbruhnil ogenj, videla bežati od gorečega svinjaka štiriletnega sosedovega otroka Albina Lapuha. — To je letos že trinajsti slučaj samo v brežiškem okraju, da so zažgali otroci! In ravnotako je po drugih okrajih. Starši, pazite vendar na otroke, koliko nesreč povzročijo, ker ne varujete žveplenk pred njimi. Pri nas bi bil nujno potreben strog zakon v tej zadevi, kakor ga imajo n. pr. na Danskem, kjer je prepovedano imeti navadne žveplenke, temveč se imajo rabiti le vžigalice, ki se prižgo samo ob škatljicah, in je nevarnost, da bi otroci zanetili, tako mnogo manjša.

— **Najdeno truplo.** Blizu Trbovelj so potegnili iz Save truplo krojačeve žene Karoline Šustar iz Zagorja. Usmrtila se je sama, zapustivši šestero malih otrok.

— **Pastir je zakuril.** Dne 24. oktobra t. l. je osemletni otrok J. Kodrina, posestnika v Zdolah, okr. Kozje, pasel živino zraven domačega gospodarskega poslopja, in ker ga je zeblo, je zakuril. Veter pa je zanesel iskro v krmo, zraven skednja, ki se je vnela, zažgala gospodarsko poslopje in je v kratkem času uničila. Škode je okrog 600 kron.

— **Proč od Gradca!** Pod tem naslovom piše ptujski nemškutarski „Štajerc“: „Sin nekega posestnika v Križevcih pri Ljutomeru je bil na odredbo nekega prvaškega zdravnika v letošnjem poletju poslan v ljubljansko bolnico. Ondi je baje ležal 14 dni, ne da bi ga bili zdravniki preiskali, na njegovo tozadevno prošnjo se je slišalo le zasmehovanje in psovanje, za norca in osla so ga imeli. Hrano je dobival jako slabo in slednjič se je moral neozdravljen domov vrniti. No, iz Gradca še dosedaj kaj takega ali enakega nismo slišali. Torej tepci: le proč od Gradca!“ — To je nesramna laž, ker je splošno znano, da je ljubljanska bolnica ena najboljših in večina spodnještajerskih Slovencev gre rajši v Ljubljano, kakor v Gradec, dočim se Slovencem v graški bolnici godi slabo, da je naravnost obupati. — Pisec teh vrst se je na lastne oči prepričal, kaki reveži so Slovenci v graški deželni bolnici. Zdravniki, uradniki, strežaji, strežnice, vratarji — vse je tu edino le nemško in ako pride revež bolnik, ki ne zna nemško, gledajo ga, kakor tele nova vrata ter ga vodijo od Poncija do Pilata, predno najdejo kakšnega tolmača. Ni torej čudo, da hodijo spodnještajerski Slovenci rajši v ljubljansko bolnico, kakor v graško, kjer se niti z zdravniki ne morejo razumeti. Sploh pa so žalostne razmere v graški deželni bolnici za nas Slovence pod vsako kritiko, dasi bi morali imeti z Nemci enake pravice in enake ugodnosti! O hrani ni niti govoriti. Slovenski bolniki so pravili, da še tako slabe juhe niso v svojem življenju jedli kakor v graški bolnišnici. No, koliko bolnikov se je pa že iz Gradca neozdravljenih vrnilo, o tem pa rajši molčimo. Mi le ponavljamo: Proč od Gradca!

— **Nemški „folk“ — slovenskemu ljudstvu!** Torej Nemci so ustanovili ptujskega „Štajerca“ slovenskemu ljudstvu, da ga obvarujejo „gmotne škode!“ Ali se res najde na svetu tako neumen človek, ki to verjame! Nemci in nemškutariji so res ustanovili ptujskega „Štajerca“, pa gotovo ne za to, da obvaruje slovensko ljudstvo „gmotne škode“, ampak zato, da obvarujejo sebe „gmotne škode“ in si napolnijo svoje žepe s slovenskimi groši. Nemci in nemškutariji, ki so ustanovili ptujskega „Štajerca“ niso nikakor kmetje, ampak to so pristni nemški „prvaki“, to so nemški grajščaki, nemški odvetniki, nemški uradniki, nemški trgovci, ki večinoma od samih Slovencev žive, vendar pa Slovence iz dna duše sovražijo. Ti ljudje se boje, da bi denar, ki jim ga slovenski kmet od dne do dne prinaša, ne prišel v njihove roke, in zato strah pred slovenskimi konsumnimi društvi, zato strah pred slovenskimi trgovci in slovenskimi obrtniki. In ker so ravno naši vrli slovenski voditelji, naši „prvaki“ tisti, ki odpirajo slovenskemu ljudstvu oči, da naj nikar ne nosi svojega denarja sovražnikom, nemškutarskim trgovcem, kateri slovenskega kmeta le takrat radi imajo, kadar jim prinese denar, zato bljuje nemškutarski „Štajerc“ ogenj in žveplo na naše slovenske voditelje, na naše odvetnike, na naše duhovnike, sploh na vse zavedne Slovence, ki ne trobijo v nemškutarski rog. Namen nemškutarskega ptujskega „Štajerca“ torej ni obvarovati slovensko ljudstvo gmotne škode, ampak obvarovati ptujske nemškutarje gmotne škode ter izmamiti revnemu slovenskemu ljudstvu težko zaslužene groše v nenasitno nemškutarsko bisago.

— **Šolska vest.** V Sv. Jurju ob Ščavnici na petrazredni ljudski šoli je nastopila učiteljsko službo gđe. Ema Zencovich od Sv. Bolfanka pri Središču.

— **Sv. Rupert v Slov. goricah.** V nedeljo, dne 23. m. m. je prišel viničarski sin Rudolf Postrak iz Zavrha pijan domov. Njegov očim ga je zaradi tega malo skregal. Fantalin pa je zgrabil sekiro in ga je hotel udariti po glavi. To se mu ni posrečilo, moral je pred potegniti od hrama. Ko pa pride drugokrat nazaj, zgrabi poleno ter udari

z njim svojo lastno mater s tako silo po glavi, da se je nezavestna zgrudila na tla. Ranil jo je tako, da so se možgani videli. Iztekla ji je skoro vsa kri. Uboga mati je smrtnonevarno ranjena. Malo upanja je, da bi okrevala. Zločinca so izročili sodniji.

— **Moža in očeta umorili.** V Leskovcu pri Radgoni so dobili starega posestnika Potzingerja mrtvega v njegovem stanovanju. Bil je zadavljen. Sodnijska poizvedovanja so dognala, da sta ga umorili Potzingerjeva 70 let stara žena in 40 let stara hči.

— **Obešenega** so našli v Gradcu oženjenega mizarskega pomočnika Simona Pezdličeka, pristojnega v Št. Jurij na Spod. Štajerskem. Radi pijanosti je bil odpuščen iz službe.

— **Mariborsko porotno sodišče** prične četrto letošnje zasedanje dne 14. novembra. Prvi pride na vrsto ropa, posilstva, poneverjenja in tatvine obdolženi 21letni Florijan Sabav; dne 15. novembra bo sojen radi uboja Alojzij Marčič, dne 16. novembra ubijalec Franc Pivec, dne 17. nov. pa hlapec Ferd. Müller radi uboja. Obravnava proti morilcu Majenu še ni razpisana.

Druge slovenske novice.

— **„Jugoslovanski almanah“.** Odboru slovenskega oddelka „Jugoslovanskega almanaha“ je poslal „Izložbeni odbor Velikoškolske Omladine“ poziv na vse jugoslovanske književnike. Najprej povdarja, da uspeh, ki ga je dosegla prva jugosl. umetniška razstava v Belgradu, ni samo okrepil za nadaljnjo borbo dosedanjih apostolov ideje jugoslovanskega zbližanja na kulturnem polju, nego ji je pridobil še več privržencev. Zedinjeni jugoslovanski umetniki in književniki so ob priliki belgrajske razstave sklenili: Da se gotovo število umetniških del, ki so bila razstavljena, reproducira, zmnoži in izda v „Almanah“, da izidejo v almanahu še dela jugosl. književnikov in da se takšni almanahi izdajo vsako leto ob priliki prirejene umetniške razstave. Letošnji bo naslovljen: Prvi jugoslovanski Almanah u spomen proslave stogodišnjice srpskog ustanka in izide v Belgradu. — Izložbeni odbor velikoškolske Omladine pozivlja vse književnike, da pripomorejo dejanski širenju in jačanju rešilne ideje kulturnega zjedinenja Jugoslovancov in omogočijo izdanje prvega jugosl. almanaha. — Pripominjamo, da je doneske slovenskih pisateljev poslati uredništvom „Doma in Sveta“ (g. dr. E. Lampè), „Slovana“ (g. Fran Govékar) in „Lj. Zvona“ (g. dr. Fran Zbašnik) vsaj do 1. decembra 1904.

— **Društvo slovenskih dijakov vpodabljaajočih umetnosti „Vesna“** ima namen gojiti vpodabljaajoče umetnosti. Izmed sredstev, ki ji služijo v dosego tega namena, je eno najvažnejših, na razvoj umetniških zmožnosti posameznih izvršujočih članov najbolj vplivajočih, posredovanje pri umetniških naročilih. S tem vzpodbuja svoje člane k delavnosti, daje jim priliko, da si merijo mlade moči, da jih koncentrujejo vse na svoje delo. Tako pa obenem po svojih močeh pomaga izvršujočim članom do boljšega materijelnega stanja. Odborovo posredovanje med naročitelji in med izvršujočimi člani se vrši na dvojni način: 1. odbor odda izvršitev naročenega dela enemu izmed izvršujočih članov; 2. odbor razpiše konkurenco za naročeno delo. Prvi način posredovanja velja za sledeča dva slučaja: a) če častna nagrada ne presega svote 20 K; b) v nujnem slučaju. Konkurenca se vrši, ako častna nagrada presega znesek 20 K. V vseh umetniških zadevah daje odbor brezplačne informacije. Predmet odborovemu posredovanju so vsa v področje slikarske, kiparske, arhitektonične umetnosti in umetne obrti spadajoča dela, tako: načrti za razglednice, za zunanjo in notranjo umetniško opremo knjig in brošur, za umetniško opremo tiskovin v splošnem, za umetniške plakate, inserate, štamplije, ex libris-znamenja, diplome, slike, ornamentalne kompozicije za različne predmete, za tapete itd., dekorativno-plastični predmeti, n. pr. nippes, nagrobni spomeniki itd.; načrti za interieurje; vsakovrstna umetna ženska ročna dela za profanne in cerkvene namene, n. pr. za paravente, stenske dekoracije, oltarni, namizni prtji, zastori itd., posebno dela v modernem tkanju in v aplikaciji. — Odbor si je v svesti, da reši posredovalno nalogo v zadovoljnost naročiteljev, kakor doslej. Potrjuje ga v tej

zavesti priznanje, ki ga je donesla I. jugoslov. umetn. izložba v Belemgradu članom „Vesne“. Obrača se torej na vse p. n. trgovce, obrtnike, tiskarska podjetja, na vse zasebnike, na preč. duhovščino s prošnjo, naj se blagovolijo pri umetniških naročilih ozirati na „Vesno“, posebno ker zahteve „Vesnašev“ gotovo ne bodo previsoke. S tem opravijo tudi eminentno-rodoljubno delo. Naročila naj se pošiljajo na naslov: „Vesna“, Dunaj III, Thongasse 10.

— **Šola v Nemški Loki** ima dva razreda, enega za nemške Kočevce, enega pa za Slovence. A čujte! 18 otrok, začetnikov, je letos vpisanih v nemški razred, ki so rojeni trdi Slovenci in niti besedice nemški ne znajo. Kdo je vzrok, da se ponemčuje slovenska deca na Kranjskem? Tužne, tužne razmere!

— **Slovenska zmaga na Koroškem.** V soboto, dne 29. oktobra se je vršila volitev v občinski odbor v Globasnici, pri kateri so nemčurji pogoreli. Boj je bil hud, nasprotniki so delovali z golažem in gerušom, da bi zmagali, a zavednost slovenskih kmetov jim je dala brco. Korotan gre na dan!

Društveno gibanje.

— **Društvo „Kmetovalec“ v Gotovljah** priredi dne 6. novembra t. l. ob 4. uri popoldne v dvorani gostilne g. Fr. Malgaj veselico s prijaznim sodelovanjem Petrovskih tamburašev. Spored: 1. „Mladi vojaki“, koračnica, M. pl. Farkaš; tamb. 2. „Na ogledih“, veseloigra v 3. dejanjih. 3. „Brzopolka“, M. pl. Farkaš, 4. „Just ohne Gierl“ valček. 5. „Slava Slovincem“, koračnica, Brož, tamburaši. 6. „Nemški ne znajo“, burka v 1. dejanju. 7. „Po zimi iz šole“, P. H. Satner, 8. „Mogočno se dvigajo naše gore“, Förster, 9. „Poročni zvon“, Iparic, 10. „Nazaj v planinski raj!“ Nedved, mešani zbor. 11. Prosta zabava, godba, petje, ples itd. Vstopnina: Prvi sedeži po 1 K, zadnji 60 v. Stojišče 40 vinarjev.

— **Društvo „Zvezda“ na Dunaju** priredi v nedeljo, dne 6. novembra t. l. v dvorani „Wiener Ressource“, Dunaj I., Reichsratsstrasse 3. drugi zabavni večer z raznovrstnim vspeodom. Predaval bode g. Igo Kaš, c. in kr. stotnik v Badnu. — Začetek ob 7. uri zvečer. Slovenci na Dunaju in okolici! Udeležite se mnogoštevilno lepe slovenske zabave!

— **„Podporno društvo za slovenske visokošolce“ na Dunaju** ima v ponedeljek, dne 14. novembra t. l. svoj šestnajsti občni zbor v dvorani „Slovenske Besede“, Dunaj I., Fleischmarkt 16 (vhod Drachengasse 3.) Začetek ob petih zvečer.

Dopisi.

Iz Žalca. (Dan požarnih bramb.) V nedeljo, dne 30. oktobra t. l. je bil za žalski trg jako živahen dan. Dopoldne se je namreč vršilo zborovanje „Zveze prostovoljnih požarnih bramb“, popoldne pa skupna vaja. — Z jutranjimi in dopoldanskimi vlaki je prihitelo mnogobrojno število odposlancev v „Zvezi“ združenih požarnih bramb, da se udeleži posvetovanja stanovskih zadev. — Posvetovali so se vrli brambovci v dvorani gostilne g. Fr. Viranta, kjer so se rešila zelo važna stanovska vprašanja in se sprožila marsikatera pametna misel. Popoldne pa skupna vaja! Kmalu po drugi uri popoldne so prikoralake polnoštevilo požarne brambe iz Arje vasi, iz Gotovelj in od Sv. Petra s svojimi ličnimi brizgalnicami. Za tretjo uro je bil napovedan začetek skupne vaje. Moštvo žalske, arnovske, gotoveljske in šentpeterske prostovoljne požarne brambe je bilo pod poveljstvom podnačelnika žalske požarne brambe, g. Fr. Voh-a, kateri je z znano svojo spretnostjo in mirnim preudarkom uprizoril vajo nad vse pričakovanje dovršeno. — Za predmet vaje sta se vzeli dve poslopji, kateri je bilo treba braniti, eno pritlično, drugo pa dvonadstropno. — Kakor da bi trenil, bil je vsak mož vseh štirih požarnih bramb na svojem prostoru, brizgalne pri štirih vodnjakih, lestvice so se dvigale, plezalci po strehi, in že trobentač naznani „vodo daj“, cevi se mahoma napolnijo z vodo in začne se brizganje, kakor da bi se oblak pretrgal. — Kakor je bil začetek vaje točen in natančen, ravno tako se je ista zaključila. — Na dano znamenje trobentača je vse nehalo, orodje se je pospravilo, moštvo je zopet odkorakalo. — Ta lepa, občudovanja vredna vaja se je vršila pa s poveljevanjem v slovenskem jeziku. — Radi bi videli, kak obraz bi naredil, recimo, kak nemški neodrešenec, ki si je vajo ogledal; mislimo, da si ne bode več upal trditi,

da se ogenj more samo z „nemškim jezikom“ pogasiti. In ti „Zveza“! Pokazala si, da si popolnoma kos svoji nalogi, kajti v svoji sredini imaš može, kateri z neumornim trudom in čudovito požrtvovalnostjo delujejo za blagor svojega bližnjega. — Spodbujaj še zaspance, da pridejo pod tvoje okrilje, kajti vzvišen je poklic prostovoljnega požarnega brambovca, ker on je „vsak dan in vsako noč bližnjemu na pomoč“.

Dobrna pri Celju. Dne 24. oktobra ob 9. uri zvečer se je razlegalo po Dobrni od toplic do Malenscheg-ove gostilne in zopet tja in nazaj neznano vpitje. Vse je letelo gledat in poslušat, kaj se godi. Iz različnih nečloveških glasov je bilo samo razločno slišati „Hajl“ in „Sig“, in to se je ponavljalo ne enkrat ali dvakrat, ampak brez konca in kraja blizu pol ure. Tudi ni bilo navadno vpitje ali kričanje, temveč tuintam se je povzdignilo do čisto navadnega živinskega rjočenja. In kaj je bilo? Blagorodni gospod pekovski pomočnik pri g. Birgmaier-ju in par čevljarških velespoštovanih „lerpjevov“ pri g. Petru Okroschnik-u je hotelo dati duška svoji nemški (!) navdušenosti. Kje in kedaj so to navdušenje nalezli, niso povedali. Zanimivo in značilno za dobrnske gotove gospode je to, da je eden blagorodnih gospodov „lerpjevov“ Okroschnik-ovih kričal: „Hajl in Sig! Slovence na „štrik“ in povprašan, zakaj da tako upije, je odgovoril s tresočim glasom: „Jaz sem pri fajerberkarskem društvu“. Dobro, da vemo, a danes se ne utegnemo meniti o tem. — Odlikoval se je pri tem ponočnem razgrajanju — na občno in veliko začudenje cele slovenske Dobrne — tudi mnogočastiti gospod sin Dobrnškega policaja. Nekateri pravijo, da sta bila celo dva sina policajeva zraven. Omenimo, da je dobrnska občina slovenska, da je torej dobrnski policaj v službi slovenske občine. Preblagorodni gospod pekovski pomočnik pa je prišel celó tako v ogenj, da je izustil bojovite besede: „Če ne bo drugače, bom pa streljal!“ Da se je tuljenje posebno navdušeno glasilo ravno okrog Malenscheg-a, se je zdelo vsakemu čudno, zakaj ljudje, ki še niso bili nikdar na Dobrni, pravijo, da je tam vedno prav mirno. Še bolj se je pa vse čudilo nad tem, da tistih, ki imajo skrbeti za mir in red na Dobrni, ni bilo nikjer. To daje misliti in vsi vemo, da so misli proste. Morebiti jih kedaj damo na papir. Za danes si dovoljujemo samo nekatera vprašanja.

Prvič: Imajo morebiti visokorodni gg. nemčurji pravico razgrajati, vpiti in izzivati na Dobrni? Drugič: So-li tisti, ki imajo skrbeti za mir in red na Dobrni, to slišali ali ne? Tretjič: Kaj misli g. župan storiti glede nečuvnega postopanja policajevih otrok? Četrtič: Kaj misli slovenska Dobrna storiti v slučaju, da zopet ne bo nikogar, ki bi nemčurskim petelinčkom pristrigel peruti?

Blagoslavljenje nove, nemške gasilne brizgalnice v Dobovi. Dne 16. m. m. je bila cela dobovska fara zelo razburjena, zakaj ta dan je bil določen blagoslavljenju nove brizgalnice, katero so brežiški Nemci Dobovčanom, kakor so sami trdili, iz dobrote kar usilili. Nekateri Dobovčani so dobro vedeli, po čem ta dobrota smrdi, namreč po želji, da bi s to brizgalnico v Dobovi napravili gnezdo za nemčurstvo; drugi pa so kar sveto verovali v dobroto brežiške nemčurske gasilne družbe ter so oznanjali celi fari, češ, kaka dobrota je to za nje, ker dobe brizgalnico zastonj in ne bode stala Dobovčanov niti enega vinarja; trdili so tudi, da ni to nikaka politična zvijača, ampak zgolj dobrota. (Bog nas varuj takih dobrot!) Tega mnjenja je bil tudi nekdo, ki je imel še celo priliko iz učenih knjig spoznavati, da nam niso Nemci še nikdar nič dobrega privoščili, nikar da bi nam bili še kaj dobrega dali. — Dvanajst farmanov se je dalo celo od nemčurjev tako daleč za nos speljati, da so kar pristopili v njihovo društvo. O, žalostna nam mati domovina, ki rediš na svoji zemlji tako nevredne in tako lahkovorne sinove, ki se dajo od naših smrtnih sovražnikov tako daleč zapeljati!

Ob tričetrt na tri popoldne se kar hipoma začne glas „Nemci so že tu!“

Prvo, kar jih je pozdravilo, so bile slovenske zastave, ki so jih zavedni Dobovčani razobesili, da so Nemcem pokazali, kdo da so in da so jim naznanili, da pridejo v slovensko Dobovo. Kako jim je bil ta lepi pozdrav všeč, tega nam niso marali povedati, ali brali smo jim z obraza njihova

čustva; poznalo se jim je, da so bili kar blede od jeze in oči so se jim tako grdo bliskale, da bi bilo človeka kar strah, če bi se jih kaj bal. Vprašam vas, ali se tako drže ljudje, kadar pridejo drugim dobrote deliti? O pol štirih se je pričelo blagoslavljenje. Gospod župnik je imel lep govor, le škoda, da je bil posvečen stvari, katere skrivnega namena ne moremo odobravati. Nato sta blagoslovila g. župnik in g. kaplan z nemškimi barvami namazano brizgalnico.

Po dokončanih obredih je zinil tudi Hinterholzer, vodja nemške ali pravzaprav ponemčevalne šole v Brežicah in načelnik nemškega brežiškega gasilnega društva v Brežicah. Mrmral je v nemškem jeziku seveda, da izroči brizgalnico občini Veliki Obrež in je na koncu govora pozval svoje ljudi, naj zakličejo trikrat „heil!“ in začulo se je neko hripavo lajanje.

Da bodo cenjeni bralci vso reč bolje razumeli, moram še omeniti, da je župan občine Veliki Obrež ud nove gasilne podružnice brežiških „fajerberkarjev“, kakor jih ljudje imenujejo, in da je bil on tisti, ki je v zvezi s prej omenjenim društvom deloval na to, da se je srečno privleklo to nemčursko ropotijo v Dobovo. Ta župan je ravno takrat, ko se je lajalo, govoril z neko osebo in je tako preslišal poziv svojega načelnika; ta ga je opozoril na zanemarjeno dolžnost z besedami: „No, no!“ In župan slovenske občine je tudi zastokal „Heil, heil, heil!“ Mi pa pravimo: Sramota, sramota, sramota! Tako se ne obnašajo in tako ne delajo slovenski župani!

Dobili ste zdaj torej v Dobovi novo brizgalnico in povedati vam še hočem njeno ceno, da ne boste mislili, da je zastonj. Kajneda, nič družega vam ni bilo treba storiti, kakor zavezati ste se morali pet let biti pod oblastjo brežiških nemčurjev in to zavoljo tega, da bi vas oni naučili, kako je treba z brizgalnico ravnati in jo po nemško komandirati! Če bi bilo to v resnici njih namen, tedaj bi bilo to za vas veliko razžaljenje, ker bi vas s tem imeli za tako slaboumne, da bi se tega ne mogli prej naučiti, kakor v petih letih. Ali oni nimajo v resnici tega namena; oni vas hočejo vse kaj družega naučiti, namreč kako se mora na nemško muziko plesati; ali drugače povedano: v gnezd, ki so si ga Nemci s to novo brizgalnico v Dobovi spletli, si hočejo izrediti zalego, ki naj bi vam pošteno slovensko srce izruvala in vam na njegovo mesto dala grdo nemčursko kroto. Bili so časi, ko smo imeli vnete dušne pastirje za slovensko reč; tak vnet dušni pastir je bil naš rajni, nepozabni škof A. M. Slomšek. On je res, kot pravi dušni pastir pazil, da ne bi se odkod priklatil požrešni volk, da bi mu požrl čredo. On ni tako nevarne zveri imenoval „hvale vredne“ sosede, ampak je svojo čredo svaril pred njihovimi grabljivimi kremplji, neutrudljivo jih je učil spoštovati svoj jezik. On je celo s prižnice klical ljudem: „Kdor svoj materin jezik zavrže in ga pozabi, je podoben zmedenemu pijancu, ki zlato v prah potepta in ne ve, koliko škodo si dela. Kdor svoj materin slovenski jezik pozabi, malopridno svoj, od Boga podarjen talent zakoplje, in Bog bo enkrat tirjal račun, in vsi zaničevalci svojega poštenega jezika bodo v zunanjo temo vrženi.“

Tako je govoril mož, ki zasluži, da ga vsač pošten Slovenec nosi z zlatimi črkami v srcu zapisanega.

Bodite torej Dobovčani oprezni, ker vaš sovražnik hodi okoli in išče koga bi požrl; ne udajte se mu!

Narodno-gosp. novice.

Krma za svinje po zimi.

Kakor znano, v naših krajih traja zima skoraj pol leta, namreč z ozirom na hrano ali zeleno pičo živadi. O Vseh svetih je navadno ta že pri kraju in pred majnikom še skoraj ni videti nič zelenje. Razume se, da je ta čas dolg, dostikrat preveč dolg, da kmetu že primanjkuje vsega, s čem bi svojo živad mogel prerediti. Na to mu je pa treba misliti za časa, ko se da še kaj dobiti in ta čas je v jeseni.

Ne mislim danes na vso domačo živino, temveč omeniti le hočem nekaj nasvetov glede krmljenja plemenskih svinj in prascev po zimi. Znano mi je namreč, kako se ta živad marsikje

slabo oskrbuje, da hira in hujša, tako da naposled res ne more kaj prida več vzrasti iz nje. Po eni strani mraz, morda še mokrota, po drugi pa — glad; ni čuda potem, da živad dostikrat ne more skoraj živeti, kamo li še rasti in napredovati.

Poleg gorkote in snage v hlevu, kar smo že tolikrat priporočali, je svinjam tudi gotovo potrebna primerna hrana. Kje naj pa se ta vzame v dolgi in pusti zimi, vprašala bode morda kaka nevedna gospodinja. Več je namreč takih; katere pitovnim svinjam oskrbijo vse, za plemenske se pa le malo zmenijo. Te se sušijo po celo zimo le ob poparjenih plevah in medlih ostankih, kar preostaja v kuhinji in pitancem v hlevu. Seveda je to navadno kaj slabo, malo redilno, pa dostikrat še negotovo.

Kakor vsaki drugi živini, tako se naj tudi za plemenske svinje, posebno pa še za prasce čez leto prej oskrbi zadosti primerne klaje. Ako te ni, je boljše, da živad v jeseni prodamo, nego da jo stradamo po zimi. Oglejmo si torej nekoliko, kaj naj zbiramo in shranimo, da bomo to živad laglje prerediti.

1. Sadimo in sejmo dosti sočivja. Za mlade prasce v prvi vrsti velja korenje in pesa. Seveda to zahteva dosti pletve, vendar se v gnojni zemlji dobro izplača, ker ondi raste lahko kot postranski pridelek poleg drugih sadežev. Ako imamo še nekoliko mleka in troho moke kot primes k taki kuhovini, pa lahko vzgajamo v dobro zapaženem hlevu v hudi zimi mlade prasce ob taki hrani. Seveda se mora dajati jim pogosto hrana, vsaj po petkrat na dan.

2. Da ta zaloga dalje izda, treba nam je v jeseni perje od pese (od korenja ne velja) lepo posušiti. Vsekako je zato treba skrbeti, da se sadeži spravljajo ob suhem vremenu domov, ondi se perje odreže in na kakem suhem prostoru lepo posuši. Tako posušeno perje se lahko jemlje kot nekaki priboljšek za večje, kot navadna hrana pa za manjše svinje. Opomniti nam je tukaj še tudi, da po nekaterih krajih suše tudi perje od repe, katero pa je veliko manj vredno od pesinega. Ono je namreč jako vodeno, vsled česar se slabo da posušiti, da je pogosto potem skvarjeno in za nič. Tembolj pa je tudi priporočati kolarabo, katera da že po letu dosti perja za obiranje, še bolj pa na zimo perje in debele čebule. Zategadelj je gotovo vredna, da si je vsak kmet oskrbi spomladi kak ogon, odkoder se, ako je pregosta, enako pesi presajajo sadike v bolj prazne prostore na vrtu in njivah.

3. Kadar govorimo o klaji za svinje, gotovo ne smemo pozabiti na buče. Radi obilnosti sadu, kakor tudi redilnih moči, navrh pa še semena za napravo olja, je buča mnogo vredna. Tudi ne zahteva mnogo skrbi in dela. Da je le nekaj prostora zanjo v primerno gnojni zemlji, kjer se nekoliko otrebi trave in okopa, pa se ponaša, da je veselje. Radi tega jo navadno sadé povsod, kjer je zemlja količkaj zanjo ugodna. Vrh tega je še ta ugodnost, da jo svinje kaj rade žró tudi sirovo. Kar nareže se jo, nekoliko potrese z otrobi, pa je „južina“ za svinje gotova. Vendar se mora opomniti, da takšna mrzla klaja velja le za enkrat na dan, navadno opoldne, v jutru in zvečer pa se mora oskrbeti gorka in dobro prekuhana hrana.

Poleg takega in enakega sočivja se nabere jeseni še marsikaj, kar služi po zimi svinjam za klajo. Čez vse je v ta namen priporočati perje od fižola, katero se ob suhem vremenu natrga in posuši. Tudi sveže listje od jablan, lepo presušeno, se deva po zimi zraven drugega v kuhovino. Pred vsem pa ne smemo pozabiti ostankov od zrnja, naj si bode že kakršnokoli. Tukaj velja tudi najbolj umestno porabiti ravno plevelno seme, katero ima še vendar nekaj redilnih snovi, da se žival z njimi nasiti in okrepeča. Obenem pa se na ta način najgotoveje uniči to seme, namreč v kuhanju pri ognju in v želodcu.

Še nekaj ne smemo pozabiti. V jeseni ima živad nad mero obilno zelenjadi, med tem ko ta v par tednih poide in nastane suša za njo. Marsikateri kmet in gospodinja sta že rekla: „Ko bi se dalo to nekoliko prihraniti, kako prav bi prišlo po zimi.“ Tej želji se da tudi nekoliko ustreči. Na Gornjem Štirskem imajo navado, da v jeseni ob spravljanju zelja perje od tega v vrste polagajo v posebno kad, sproti osole in potlačijo kakor zelje. To se rabi po potrebi skozi celo zimo in je najpriljubljenejša hrana svinjam.

Ako pa razvidimo, da nam tukaj opisana zaloga krme ne zadostuje za celo zimo, treba nam si je oskrbeti še kaj drugega. Kot pridatek veljajo in so kaj izvrstne za prasce ajdove pleve, za velike svinje pa ovsene ali pšenične. Od ječmena in rži navadno sadi res ne veljajo. Ako je sila, porabi se, enako plevam, tudi seneni drobiž, samo da se mora presejati, da se prah in prst prej odstrani. Tudi se ob sili, kadar pomankuje klaje, porabijo tropine od sadja, vendar je treba te koj po stiskanju razsekati in dobro presušiti. Plesnjive so zoprne svinjam, navrh pa še lahko škodljive.

Ker je vsa ta klaja le bolj slabo redilna, razume se, da se mora vselej po močeh nekoliko „zabeliti“, kar se zgodi z nekoliko moke ali otrobov. Tudi ostanki od mize so vselej dobro došli, kateri se devajo sproti v pripravljeno posodo, da so bolj sveži. Stari, zlasti od mastnih jedil ne veljajo, na kar naj se nikoli ne pozabi!

Le ako bomo tako skrbeli in ravnali, ne bode nam težko tudi čez dolgo zimo prerediti precej svinjadi, saj ima žival, ako je zdrava in krepka, vedno visoko ceno.

Pohorski.

Književnost.

— **Koledar „Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani** za navadno leto 1905. Cena 1 K 20 v. Priporočamo najtopleje ta lepi koledar narodnemu občinstvu. Ves čisti dobiček je namenjen naši šolski družbi, ki čuva slovensko deco pred tujim zmajem. Zabavni del prinaša mnogo zanimivega in poučnega berila.

— **Vekoslav Spindler: Zapihal je jug.** V lastni založbi. Tiskala Binko & Zika v Pragi. 1904. Cena 1 krono, s pošto 10 vin. več. — Pred kratkim je izšla drobna knjižica poezij pod tem naslovom, ki jih je napisal mlad slovenski pesnik in naš štajerski rojak. Ni se predstavil pompozno, ob zvoku fanfar in cimbal slovenskemu občinstvu, udano mu je poklonil svoj zvezčič pesmi, a glavno je to, da se v tej knjigi nahajajo utrinki pristne, svete poezije. Naj poje pesnik o svoji ljubezni, naj tuguje nad izgubljenostjo srečo, naj pozdravlja svojo domovino, povsod najdemo oni iskreni, pristrčni ton prave pesniške duše. Globoko čuvstvo predvsem odlikuje pesnika Spindlerja, in zato imajo njegove pesni velik vpliv do naših src. Takoj vidimo, da to niso same lepe besede, same fraze, temveč da je to pisano s srcem. Originalne misli, čvrsta dikcija je nadaljna prednost teh poezij, in zato smelo trdim, da je Spindlerjeva knjiga v čast naši literaturi. Se najdejo sicer vmes pesmi manjše cene, srečamo mesta, ki se nam ne zde poetična, ali mnogo je tudi dobrega. Ritem mu je včasih res malo okoren, ali ko se človek navadi Spindlerjevega akcenta, ki spočetka moti blaglasje, nam je umetniški užitek zagotovljen. Navajam iz zbirke pesem „Klic“, o kateri ne rečem, da je najboljša, a za pesnika in njegovo poezijo jako karakteristična:

Kaj tako čudovito ta noč šelesti?
Kaj trepetajo zvezde, ki odprle svetle oči
so nedavno? . . . Kaj tako lesketa
nežna rosa na rožah sred polja,
nežna rosa v čašah pomladnih cvetov?
Kaj šušti tajno prek zelenih vrhov
naših gajev in naših goric?
In kaj moje srce, moje trudno srce
utripa v neznani, težki radosti
v svetlo noč?
Ah, skozi naravo skrivnostno gre klic,
klic obupni neuzivane mladosti,
klic trepečoč . . .
Hrepenenje silno gre skozi noč, hiti,
in vsa narava drhti, drhti . . .

Priporočamo ta zbornik poezij najtopleje. Naroča se: V. Spindler, Malanedelja pri Ljutomeru, Štajersko. Dobiva se tudi pri g. L. Schwentnerju v Ljubljani.

Politični pregled.

— **Državni zbor** bo imel prvo sejo 17. novembra. Novi finančni minister dr. Kosel predloži proračun za leto 1906, katerega je še izdelal Böhm Bawerk. Pri tej priliki dr. Kosel tudi razvije svoje finančne načrte. Zbornici vlada tudi kratko po otvoritvi predloži načrt o posojilu za vojaške svrhe. Glavna skrb vlade bo omogočiti parlamentarno rešitev proračuna za leto 1905.

— **Med Nemci in Lahi na Tirolskem** se poostrujejo razmerja od dne do dne. Nemci hočejo odpraviti na vsak način laško pravno fakulteto v Inomostu, nasproli temu pa so začeli Lahi boj proti nemškim šolam v Tridentu.

— **Ločitev cerkve od države na Francoskem.** Zbornica je sestavila komisijo, ki proučava vprašanje o ločitvi cerkve od države. Izdelana sta že dva zakonska načrta; enega je napravil ministrski predsednik, Combes, sam. Izjavil je, da je ločitev cerkve od države potrebna, češ, da Vatikan neprestano krši konkordat.

Rusko-japonska vojna.

Japonci so prekoračili reko Šaho jugovzhodno od Mukdena. Splošno se pričakuje, da se še ta teden vname velika odločilna bitka.

O izrednem junaškem činu poveljnika ene kozaške baterije, pobočnika Gavrilova, se poroča: Japonci so z dvema bataljonoma in osmimi topovi stopili v ofenzivo z namenom, da bi pregnali kozaške prapore generala Miščenska s sosodnih hribov. Ko je Gavrilov opazil nevarni položaj, je hitel obupno se borečim praporom na pomoč in odkril na Japonce najljutejši ogenj. Oba bataljona sta bila skoro do zadnjega moža pobita in vsi topovi razen dveh popolnoma uničeni.

Poročevalec „Birževih Vjedomosti“ javlja iz Mukdena z dne 1. t. m.: Včeraj so Japonci ves dan neprestano streljali s topovi, toda brez vsakega uspeha. Navalili so na več točkah na naše pozicije, a so bili vselej odbiti z velikimi izgubami. Naše izgube so bile docela neznatne. Srečnejši so bili Japonci, kar se tiče izgub, pri naskoku na neki grič. Tu se je borilo šest ruskih kompanij proti dvema japonskima polkoma. Napad se je pričel z ljutim artiljerijskim ognjem. Naše kompanije so izgubile polovico svojega moštva, a so vkljub temu vzdržale svoje pozicije in odbile Japonce na celi črti.

Kakor se iz Londona poroča, si stojita obe sovražni armadi že dlje časa popolnoma mirno nasproti. Nasipi za strelce so oddaljeni drug od drugega samo še kakih štiristo metrov, na nekaterih mestih celo samo petdeset metrov. Bombardma traja dan in noč. Vojaki si ne upajo dvigniti glav iz okopov. Predstraže sploh niso mogoče, tako blizu sta si že obe armadi. Rusi se poslužujejo projektorjev in artiljerija obstreljuje neprestano sovražne pozicije. Kuropatkin se je po bitki ob reki Šahomočno okrepil in je dobil zlasti mnogo novih vojev iz Evrope na pomoč. Nervoza napetost obeh armad je baje velikanska. Na obeh straneh se ponoči grade nove utrdbe, a nobeni stranki ni mogoče tega prikriti. Angleški poročevalci naglašajo, da vojna zgodovina še ne pozna takšne situacije, v kakršni se sedaj nahajajo Rusi in Japonci na bojišču.

Nova razdelitev ruske armade: Vrhovni poveljnik vseh ruskih vojnih sil na Daljnem Vztoku je, kakor je znano, general Kuropatkin, kateremu je kot šef generalnega štaba pridružen general Saharov, dosedanji načelnik generalnega štaba pri prvi mandžurski armadi. Na čelo prve armade stopi na Kuropatkinovo mesto general Kaulbars, dosedanji poveljnik vojnega okrožja Odesa. Poveljnik druge armade je, kakor je že znano general Gripenberg. Tretji armadi bo poveljeval baron Meiendorf, dosedaj poveljujoči general prvega armadnega kora. Vest, da bi tudi general Linevič stopil v zvezo prave mandžurske armade, še ni potrjena.

„Rus“ poroča iz Mukdena: Zatrjuje se iz zanesljivega vira, da dobé Japonci v najkrajšem času 40—60.000 mož na pomoč. Naša naloga je s tem zelo olajšana. Najbrže se bomo morali vsled tega še za dlje časa omejiti na obrambo svojih pozicij. Celó v slučaju, da v kratkem dospo na bojišče novi voji iz Evrope, je položaj naše armade zelo težaven. Japonci grade neprestano močne, skoro nezavzemljive utrdbe, katerih skoro ni mogoče zavzeti s fronte. Edino sredstvo v to bi bilo, ako bi bilo mogoče, sovražne pozicije obiti, za kar bi pa bila potrebna znatna premoč. Ruski center pa mora biti vsaj tako močan, kakor japonski, ako se hoče zagotoviti, da ga Japonci ne predro.

Boj za Port Artur. Po poročilih iz Londona se sme s popolno gotovostjo te dni pričakovati odločilnih dogodkov pred Port Arturjem. Splošni napad na trdnjavo že traja od ponedeljka. Japonci so poslali v boj zadnjega moža in bombardirajo mesto s 470 topovi. Računajo s popolno gotovostjo, da se general Steselj vda, ali da trdnjava pade najkasneje 3. t. m. na rojstni dan Mikadov. Ako pa trdnjave vendarle tega dne ne dobe v roke, opuste daljne naskoke in jo skušajo izstradati. Ruska posadka je baje že pokopala vse nade, da jo osvobodí Kuropatkin ali baltiško brodogradilno podjetje. Mnogo bi se jih že rado udalo, a general Steselj se temu trdovratno upira. Izdal je posebno proklamacijo in jo dal razglasiti, da se bo boril neustrašno dalje, dokler bo še imel moštva samo za eden top.

*Zadnji teden se je utihotapilo v trdnjavo več Kitajcev, ki so bili japonski vohuni in ki so generalu Nogiju donesli zelo važne vesti. Blokada pred Port Arturjem je sedaj zelo stroga. Japonci ustrelje takoj vsakega Kitajca, ki bi skušal predreti blokado.

Vse vesti izpred Port Arturja se glase precej neugodno; v četrtek je bil tudi usodepolni Mikadov rojstni dan, ko bi se moralo uresničiti proročanje in izpolniti japonska nada, da tega dne pade Port Artur.

Odplutev ruskega brodogradilstva iz Viga. Ko je nastal angleško-ruski konflikt, se je zatrjevalo, da bo rusko brodogradilstvo moralo ostati v Vigu, dokler se cela afera definitivno ne reši. Tej vesti se je splošno verjelo. Zato je bilo presenečenje zlasti v japonofilskih krogih naravnost ve-

likansko, ko je v torek rusko brodogradilstvo odplulo iz Viga in so tamkaj ostali samo štirje ruski častniki, ki so neposredno prizadeti v hullski aferi. Listi so že pisali, da je admiral Roždestvenski samovlastno v nasprotju z dogovorom z Anglijo zapustil Vigo in ker je slučajno istočasno imelo angleško brodogradilstvo pri Gibraltarju večje vaje, se je že trobilo v svet, da je Rusija prelomila dogovor o hullski zadevi in da je očitno, da si hoče Anglija z oboroženo roko izvojevati zadoščenje.

London, 3. novembra. Ker so Japonci napovedali, da poskusijo na dan Mikadovega godu zavzeti Port Artur, se bavi vse časopisje z vprašanjem, se-li Japoncem ta poskus obnese ali ne obnese. Skoro vse časopisje je mnenja, da Japonci ne bodo mogli zavzeti Port Arturja. Tudi če se polaste nekaterih trdnjav, jih ostane v ruskih rokah še toliko, da bo eventualni japonski uspeh ničev. Port Artur ne pade, dokler bo dovolj živil in municije.

London, 3. novembra. Japonci so v zadnjih dnevih pred Port Arturjem strašno trpeli. Kakih 5000 japonskih trupel je še nepokopanih. Japoncem primanjkuje skoro vseh zdravniških pripomočkov in se izvršujejo celo amputacije brez kloroforma. Če ne bodo Japonci pri glavnem naskoku žrtvovali najmanj 50.000 mož, je vsak uspeh vnaprej izključen.

London, 3. novembra. Rusija bo plačala hullskim ribičem 2.500.000 frankov odškodnine.

Pariz, 3. novembra. Mednarodna komisija, ki preišče hullski dogodek, bo poslovala v Parizu.

Globoko ožaloščeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je gospod

Franjo Šotl

v sredo, dne 2. t. m. ob polu 9. uri zvečer nagloma preminul.

Draga rajnega smo s cerkvenimi blagoslovi pokopali danes, 4. t. m. na celjskem okoliškem pokopališču.

Priporočamo pokojnika prijaznemu spominu.

Celje, dne 4. novembra 1904.

Št. 1698.

(480) 1

Razpis natečaja.

(Službe nadučitelja, šolskih vodij in učiteljev.)

V političnem okraju Celje-okolica popolnile se bodo sledeča mesta šolskih vodij, nadučitelja in učiteljev:

1. Šolski okraj Celje okolica.

- a) mesto okrajnega pomožnega učitelja s plačo po I. krajevnem razredu;
- b) na štirirazredni ljudski šoli v Ljubečni, III. krajevn. razred.
- c) na dvorazredni ljudski šoli v Frankolovem, III. krajevn. razred. in
- d) na dvorazredni ljudski šoli na Blagovni, III. krajevn. razred. (krajni šolski svet St. Jurij ob juž. železnici), po eno mesto učitelja oziroma učiteljice.

2. Šolski okraj Vransko.

Na enorazrednici v Mariji Reki (II. krajevn. razred) mesto šolskega vodje.

3. Šolski okraj Šmarje.

- a) na dvorazredni ljudski šoli v Lembergu (III. krajevn. razred) mesto nadučitelja;
- b) na enorazrednici v Šusanu (II. krajevn. razred) mesto šolskega vodje;
- c) na štirirazredni ljudski šoli pri St. Vidu (III. krajevn. razred) mesto učitelja oziroma učiteljice.

4. Šolski okraj Laško.

a) na enorazrednici pri Sv. Miklavžu nad Laškom (III. krajevn. razred) mesto šolskega vodje; b) na petrazredni deški in petrazredni dekliški šoli v Trbovljah-Vode (II. krajevn. razred) po eno mesto učitelja, oziroma učiteljice.

Pravilno opremljene prošnje se imajo postavnim službenim potom vložiti do dne 20. listopada 1904 pri dotičnih krajnih šolskih svetih (prošnje za mesto pomožnega učitelja pa pri okrajnem šolskem svetu, Celje).

Celje, dne 26. vinotoka 1904.

Gostilniška obrt se odda

v „Narodnem domu“ v Radečah

v najem ali pa na račun

pod jako ugodnimi pogoji z 6. decembrom 1904.

Obrniti se je do načelstva „Okrajne posojilnice v Radečah“.

(479) 3—1

Oznanilo.

40.000 Ia požlahtnjenih ameriških trt
Riparia Portalis

in sicer: Šipon (Mosler) Zelenič (Sylvaner) laški
Rilček (Welsch Risling) beli Burgundec, in Muska-
teler, zajamčeno dotične vrste, izbrani najboljše
zaraščeni cepiči in zelo močno ukoreninjeno trsje
po 20 kron stotino trsov.

21.000 istih vrst trsja II. razreda, vendar po-
voljne kakovosti, po 10 kron stotina.

50.000 ključkov Riparia Portalis po 16 kron
tisoč komadov.

Ponuja: Ivan Kočevar posestnik v Središču,
(Polstrau.)

Pristnega Ljutomerčana novega in starine
ponuja isti.

Zaboji in voznja k železnici se naročilec
ne računi. (483) 5-1

Lepo posestvo

25 minut od Celja ob okrajni cesti savinji in progi južne
žel. ležeče meri 34 oralov in sicer 18 or. njiv in z žlahtnim
drevjem zasajenimi travniki, 16 or. gozda, hiša obstoječa
z 3 sob., 2 kuhinj, kleti itd. kozolec, živinski hlevi in druga
gospodarska poslopja vse v najboljšem stanju se pod ugod-
nimi pogoji proda. (483) 3-1

Natančneje pod „D 26“, poste restante Celje.

Moric Rauch

trgovina s steklom in barvami
Celje, Rotovška ulica št. 4

priporoča svojo bogato zalogo
- - najboljšega in trpežnega - -

Iaka za tla

s kojim si lahko vsakdo sam
tla pobarva. — Cena škatlje
(1 kilogr.) v štirih različnih
- barvah 1 K 80 v (90 kr.). - (382) 12-11

KUHARICA

za gostilno in

NATAKARICA

na račun se iščeta, z nastopom ob novem letu.
Plača po dogovoru.

Naslov pove uredništvo. (462) 5-3

Služba

občinskega tajnika,

ki bi hkrati opravljal tudi službo občinskega
redarja, se odda s 1. prosincem 1905 v občini Dol (1000
prebivalcev). Dohodki: plača 960 K, službena obleka, prosto
stanovanje (obstoječe iz 2 sob., kuhinje, shrambe in kleti v
novi občinski hiši) ter zelenjadni vrt.

Zahteva se v prvi vrsti temeljito znanje sloven-
ščine v govoru in pisavi, v drugi še le nemščine.

Pismene prošnje s kratkim opisom življenjskih razmer
in dosedanje uporabe je poslati do 1. grudnia 1904 —
županstvu na Dolu (Hrastnik). — kjer se dobe na željo
natančneje pojasnila.

(477) 3-1

Peklar, župan.

Lovro Pokorny

svečar v Celju

uljudno naznanja čast. duhovščini in p. n.
občinstvu, da se preseli iz Gledališke
ulice v

Graško ulico št. 16
(nasproti mitnici).

Zajedno se priporoča gg. trgovcem
za sv. Miklavža in božič v mno-
gobrojna naročila.

Solidna postrežba. Cene nizke.

(473) 2-1

ŽENITNA PONUDBA.

Nadučitelj, star 35 let, službujoč v
lepem kraju blizu železnice z letnimi
760 gld.; prostim stanovanjem, pri ka-
terem je velik vrt, se želi poročiti z
gospodično, ne staro čez 30 let.

Ponudbe pod šifro: „Sola in dom“
do 17. novembra s sliko, ki se vrne.

Jamči se za najstrožjo tajnost.

Lepo posestvo

z sadonosnikom, vinogradom in hišo, v kateri se
nahaja gostilna in prodaja žganja,

je naprodaj ali se da v najem.

Naslov se izve pri upravnistvu tega lista.
(472) 2-1

Izurjena prodajalka

galanterijske ali papirnate stroke, z
dobrimi spričevali, zmožna slovenskega
in nemškega jezika se sprejme takoj
ali pozneje. Lastnoročno pisane po-
nudbe s spričevali naj se pošljejo pod
„Prodajalka“ na upravnistvo tega lista.
(474) 3-1

Dr. med.

Kunej Ferdo

naznanja slavnemu občinstvu, da se je
preselil iz Vranskega

v Št. Peter pod Sv. gorami

kot praktični zdravnik in da ordinira
istotam od 6. novembra naprej v domači
(471) hiši št. 1. 3-1

Deklica

stara 16 let, z dobro šolsko izobrazbo, zmožna
tudi nemškega jezika, želi vstopiti kot učenka
v kako trgovino. (481) 2-1

Naslov pove upravnistvo „Domovine“.

Trgovskega učenca

iz poštene hiše, samo z izvrstnimi spričevali, v
starosti 14—15 let, sprejme špecerijska trgovina
v Ljubljani. Učna doba 4 leta. Ponudbe sprejema
(478) upravnistvo „Domovine“ v Celju. 3-1

Na debelo!

Na drobno!

- Trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem -

DRAGOTIN HRIBARJA

Rotovška ulica št. 2 ♦ CELJE ♦ Rotovška ulica št. 2

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega
kancelijskega, konceptnega, pisme-
nega, dokumentnega, ministrskega,
ovijalnega, svilenega in barvanega
papirja.

Lastna založba vseh tiskovin za urade,
šolskih zvezkov in risank.

Dopisnice za godove s cvetljicami in druge
umetne razglednice.

Postrežba točna!

Zaloga črnih, radirk, peres, peres-
nikov, tablic, kamenčkov, zavitkov,
molitvenikov, žice, škatlic za pe-
resnike in trgovskih knjig.

Papirnate vreče v vseh velikostih
po originalnih cenah.

Cenike tiskovin in pisarniških potrebščin po-
šiljam na zahtevo brezplačno. — Preprodajalci
imajo posebne cene.

Cene nizke!

(476) 10-1

Slav. občinstvu

priporočam svojo bogato zalogo raznovrstnih

peči, štedilnikov,

raznovrstne posode, kotlov za kuhinje in za
kuhanje žganja.

Velika izber nagrobnih križev

Raznovrstni poljedelski stroji posebno pa slamoreznice.

Za jesensko gnojenje priporočam Tomaževo žlindro.

Navodila zastonj! Navodila zastonj!

Trgovina z železnino „Merkur“, P. Majdič.

Dva učenca

sinova poštenih staršev se sprejmeta v uk pri
črevljarju Strašek-u v Celju.

(482) 1

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu, zlasti gg. trgovcem vljudno naznanjam, da odslej izdelujem tudi vsake vrste

tehtnice

(Vage)

in jih sprejemam v popravilo. — Potrudil se bom, da zadovoljim vsem zahtevam v polni meri. — Priporočam se v obilno naročbo.

I. REBEK, stavbeni in umetni ključar

(465) Celje, Poljske ulice št. 14. 5—4

Velika pratika

== za leto 1905 ==

se dobiva

v trgovini D. Hribarja v Celju.

Ravnokar izšlo:

(475) 2—1

Dnevnik

za slavno učiteljstvo, mehko vezan K 1'10, trdo vezan K 1'30, mehko v platno vezan K 1'50.

Zvezna knjigoveznica

v Celju

Schillerjeva ulica št. 3

se priporoča

prečastiti duhovščini, slav. župnijskim in občinskim uradom, posojilnicam, šolskim svetom in p. n. občinstvu za vsa v svojo stroko spadajoča dela kakor vezanje raznih liturgičnih in drugih knjig, zapisnikov, molitvenikov; v izdelovanje fascikljev, map itd. — Sprejemajo se tudi vsakovrstna galanterijska dela.

Ker je opremljena z najnovejšimi in najmodernejšimi stroji, okraski in drugim orodjem, izvršuje vsa dela kar najhitreje, ceno in solidno.

Vse pošiljave in naročila je naslavljalati le: „Zvezna knjigoveznica“ v Celju.

„Južnoštajerska hranilnica“

== v Celju, „Narodni dom“ ==

za katero jamčijo okraji: **Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje pri Jelšah in Vransko** za popolno varnost vlog in za njihovo po pravilih določeno obrestovanje do **neomejene visokosti**, ima sedaj hranilnih vlog čez

štiri milijone kron.

Hranilnica posluje s strankami vsak **torek** in **petek** dopoldne, za druga opravila pa je uradnica odprta **vsak dan** ob navadnih urah.

Hranilne vloge obrestuje **po 4%** in pripisuje obresti polletno h kapitalu ter plačuje

rentni davek hranilnica sama

in ga ne odtegne vlagateljem, tako da dobe isti popolnoma **nad 4%** obresti.

Izposojuje pa od dne **1. prosinca 1905** na zemljiško varnost

po 4³/₄% odstotkov

občinam in korporacijam navedenih petih okrajev po po 4¹/₂% obresti.

(443) 2

Hotel „Balkan“-Trst

Piazza dela Caserma (Narodni Dom)

(449)

10—4

3 minute od južn. kolodvora in poleg pošte s 60 moderno opremljenimi sobami.

Restavracija — Dunajska kuhinja — Kavarna

— Za goste hotela posebna restavracija v I. nadstropju. —

Dvigalo. Električna razsvetljava. Kopališča.

Shajališče tujcev.

Postrežba točna
in solidna!

Cene nizke!

(441) 5 Kdor želi biti postrežen z dobrim blagom po solidnih cenah, naj se obrne na že dolgo obstoječo znano tvrdko

Josip Hočevar

Kolodvorska ul. 5 **Celje** Kolodvorska ul. 5

katera izdeluje vsakovrstne obleke
po najnovejšem kroju.

Velika zaloga tu- in inozemskega blaga.

Bogata izber narejenih oblek za gospode, dečke in otroke, kakor tudi najfinejših

zimskih sukenj, ulstrov, pelerin in havelokov.

Postrežba točna
in solidna!

Cene nizke!

Zvezna tiskarna

Schillerjeve ulice št. 3 **CELJE** Schillerjeve ulice št. 3

Priporoča se p. n. gg. duhovnikom, pisateljem, založnikom in slavnemu občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. — Ker je bogato založena z najmodernejšimi črkami in okraski ter opremljena z motornim, oziroma električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini in v kratkem času okusno in ceno.

V zalogi ima in tiska v več barvah izdelane krasne **diplome**. Dalje: uradne tiskovine, kuverte, račune, pisane papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošure, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, podebice, spovedne listke, razglednice hranilne in združne knjižice ter sploh vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari.